

ÖNSÖZ

Görsel Antropoloji ve Belgeleme dersiyle ilgili olarak yapılacak çalışmanın konusu araştırılırken bazı güç durumlarla karşılaşıldı. Saha çalışması sırasında bulunmuş olan konular ya geçmiş senelerde işlenmişti ya da aranan nitelikleri taşııyordu.

İkamet etmekte olduğum Bakırköy'de Demirciler Çarşısı adında bir çarşı vardı. Burası senelerden beri demircilik, sobacılık vb. işleri yapan esnafın merkezi durumundaydı. Hergün önünden defalarca geçtiğim bu yerde sobacılık yapan ustalar bulunuyordu.

Dükkanların önünde bulunan mangallar o an daha bir dikkatimi çekmişti. Mangal gerçektende kültürümüzde önemli bir yere sahipti. Tabii ki günümüzde onları artık ısınma amaçlı olarak kullanmasak da gıdaların pişirilmesi için hala kullanılmaktaydı. Eskiden her evde bulunan bu araçlar biraz değişikliğe uğramış da olsa günümüzde hala kullanılmaktaydı. Geçmişte bakır, pirinç vb. metallerden yapılan mangallar artık sacdan yapılıyordu. Ayrıca sacdan mangal veya soba yapan ustaların sayısı çok azdı. Birkaç sene öncesine kadar çeşitli semtlerde toplanmış olan bu kişilerin sayısında hissedilir derecede bir azalma meydana gelmişti. Bende bu durum üzerine sac mangal yapımını ele almaya karar verdim.

Bu çalışma yaklaşık iki aylık bir süre içerisinde hazırlanmıştır. Kültürümüzde önemli bir yeri olan (günümüzde fonksiyonu değişikliklere uğramışta olsa) ve belki de yakın bir zaman diliminde bir daha göremeyeceğimiz bir maddi kültür ürünü üzerinde çalışmak beni sevindirmişti.

Bu çalışmayı hazırlarken vermiş olduğu bilgiler ve örneklerle bizlere yardımcı olup, motive eden Sayın Prof. Dr. Taylan Akkayan'a; fotoğraf çekmenin makineyi eline alıp sadece düğmeye basmak olmadığı fikrini bizlere aşılamaya çalışan Sayın Nadir Ede'ye; karşılaşmış olduğum sorunlarıma çözüm bulmamda yardımcı olan Sayın Yrd. Doç. Dr. Yüksel Kırımlı'ya ve son olarak mangal yapımı konusunda yardımlarını ve bilgilerini benden esirgemeyen ustam İsmail Erbay'a en içten teşekkürlerimi sunarım.

İstanbul, Mart 1997

Hasan Murat Babadalı